

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

2004

2009

Επιτροπή Εσωτερικής Αγοράς και Προστασίας των Καταναλωτών

2006/2101(INI)

13.6.2006

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

της Επιτροπής Εσωτερικής Αγοράς και Προστασίας των Καταναλωτών

προς την Επιτροπή Οικονομικών και Νομισματικών Θεμάτων

σχετικά με τις υπηρεσίες κοινής ωφέλειας
(2006/2101INI)

Συντάκτης γνωμοδότησης(*): József Szájer

(*) Ενισχυμένη συνεργασία μεταξύ των επιτροπών – άρθρο 47 του Κανονισμού

PA_NonLeg

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Επιτροπή Εσωτερικής Αγοράς και Προστασίας των Καταναλωτών καλεί την Επιτροπή Οικονομικών και Νομισματικών Θεμάτων, που είναι αρμόδια επί της ουσίας, να συμπεριλάβει στην πρόταση ψηφίσματός της τις ακόλουθες προτάσεις:

- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι υπηρεσίες κοινής ωφέλειας (ΥΚΩ) και οι υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος (ΥΓΟΣ) δεν υπόκεινται σε συγκεκριμένα άρθρα της Συνθήκης,
- B λαμβάνοντας υπόψη ότι, στον τομέα των ΥΚΩ, πρέπει να συνεκτιμώνται οι διαφορετικές ιστορικές και πολιτιστικές παραδόσεις των κρατών μελών· λαμβάνοντας υπόψη ότι η οργάνωση και η διαθεσιμότητα των αποδοτικών ΥΚΩ συνιστούν καίριους στόχους της οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής των κρατών μελών,
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ΥΓΟΣ έχουν άμεση επίδραση στην εσωτερική αγορά υπηρεσιών και ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε συνεπώς, στην ολομέλεια, με ισχυρή πλειοψηφία, την ένταξή τους στην πρόταση οδηγίας σχετικά με τις υπηρεσίες στον τομέα της εσωτερικής αγοράς (οδηγία για τις υπηρεσίες),
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα άρθρα 43 έως 49 της Συνθήκης παρέχουν τη νομική βάση για τη διαμόρφωση της κοινοτικής δράσης όσον αφορά τις ΥΓΟΣ,
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι το άρθρο 86 της Συνθήκης και η νομολογία του Δικαστηρίου παρέχουν σαφείς ενδείξεις για τον τρόπο διαχείρισης των κρατικών ενισχύσεων, των ρυθμίσεων και των επιπέδων χρηματοδότησης των ΥΓΟΣ,
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το άρθρο 36 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ορίζει ότι η Ένωση αναγνωρίζει και σέβεται την πρόσβαση στις υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος όπως προβλέπεται από τις εθνικές νομοθεσίες και πρακτικές,
- Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το άρθρο 38 του Χάρτη προβλέπει τη διασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών στις πολιτικές της Ένωσης,
- Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι η νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ορίζει επακριβώς ότι οι αποζημιώσεις για τις υποχρεώσεις των δημόσιων υπηρεσιών δεν πρέπει να αφομοιώνονται από τις κρατικές ενισχύσεις εφόσον προσδιορίζονται σαφώς, είναι αντικειμενικές, αναλογικές και υπόκεινται σε δημόσιο μειοδοτικό διαγωνισμό,
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι υπηρεσίες οι οποίες συνδυάζουν τις οικονομικές και τις μη οικονομικές δραστηριότητες σε μία αδιαίρετη ενότητα πρέπει να θεωρούνται οικονομική δραστηριότητα,

Όσον αφορά τις υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος

- 1. θεωρεί ότι η διασφάλιση αποτελεσματικών και υψηλής ποιότητας ΥΓΟΣ μπορεί να επιτευχθεί μόνο με την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας σε αυτούς τους τομείς και με την καλύτερη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών, όσον αφορά κυρίως τις επιχειρήσεις δικτύων κοινής ωφελείας και της δημιουργίας διασυνοριακών σχέσεων

μεταξύ των υπηρεσιών καθώς και την ενθάρρυνση της ίσης πρόσβασης για όλους· χαιρετίζει τη νέα κοινή πολιτική της Κοινότητας στον ενεργειακό τομέα·

2. σημειώνει ότι οι υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος που έχουν επιτυχώς ανοίξει στον ανταγωνισμό σημείωσαν βελτίωση της ποιότητάς τους, αύξηση του αριθμού ανταγωνιζομένων και πτώση των τιμών, εκσυγχρονίζοντας και ενσωματώνοντας έτσι αυτές τις αγορές υπηρεσιών και αποφέροντας οφέλη στους καταναλωτές, αυξάνοντας τον αριθμό των ανταγωνιστών, μειώνοντας τις τιμές και δημιουργώντας περισσότερες θέσεις εργασίας σε αυτούς τους τομείς· σημειώνει ότι αυτό το άνοιγμα πραγματοποιήθηκε με ελεγχόμενο τρόπο και συνοδεύτηκε από μέτρα για την προστασία του γενικού συμφέροντος, ιδιαίτερα την έννοια των παγκόσμιων υπηρεσιών·
3. διαπιστώνει ότι η ελευθέρωση ορισμένων ΥΓΟΣ συνοδεύεται από σημαντικά πλεονεκτήματα για τους καταναλωτές από την άποψη της μείωσης των τιμών, της βελτίωσης της ποιότητας και της διαφοροποίησης των επιλογών·
4. λαμβάνει υπόψη την οικονομική βαρύτητα των εν λόγω υπηρεσιών και της σημασίας τους για την παραγωγή άλλων αγαθών και την παροχή άλλων υπηρεσιών· υπογραμμίζει ότι ο τρόπος οργάνωσης των ΥΓΟΣ μπορεί να επηρεάσει την εσωτερική αγορά, επί παραδείγματι σε περίπτωση απαγόρευσης εγκατάστασης στο κράτος όπου παρέχεται η υπηρεσία·
5. σημειώνει ότι, προκειμένου να βελτιστοποιηθούν οι δυνατότητες που προσφέρει η εσωτερική αγορά, είναι ιδιαίτερα σημαντικό οι προϋποθέσεις και οι διατάξεις που ρυθμίζουν το άνοιγμα των αγορών να διασφαλίζουν θεμιτό, διαφανή και αποδοτικό ανταγωνισμό διατηρώντας παράλληλα την κοινωνική συνοχή και υπηρεσίες προσβάσιμες σε όλους, καθώς και να αποφεύγουν τις καταχρήσεις δεσπόζουσας θέσης και τη δημιουργία νέων μονοπωλίων που παρεμποδίζουν την είσοδο στην αγορά νέων συμμετεχόντων·
6. υπογραμμίζει τη σημασία των εμπειριών των νέων κρατών μελών αναφορικά με τη μετατροπή σε μια οικονομία της αγοράς και το άνοιγμα των αγορών, και καλεί την Επιτροπή να συναγάγει εξ αυτού τα απαραίτητα συμπεράσματα με στόχο την περαιτέρω βελτίωση του νομοθετικού πλαισίου·
7. εκτιμά ότι το άρθρο 86, παράγραφος 2, της Συνθήκης παρέχει επαρκείς εγγυήσεις στα κράτη μέλη ούτως ώστε η παροχή των ΥΓΟΣ να είναι σύμφωνη με τις υποχρεώσεις καθολικής υπηρεσίας που προβλέπει η κοινοτική νομοθεσία ή τα κράτη μέλη· προσυπογράφει την ερμηνεία του Δικαστηρίου σύμφωνα με την οποία υπάρχει παραλληλισμός μεταξύ αυτής της εκτίμησης και του ελέγχου της αναλογικότητας στο πλαίσιο του άρθρου 49 της Συνθήκης·
8. υπογραμμίζει ότι, ιδίως μετά τη διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πρέπει να διασφαλιστεί η συνοχή στον τομέα των ΥΓΟΣ, να επανασυνδεθούν, στο πλαίσιο της διαρθρωτικής πολιτικής, οι υποδομές των κρατών μελών για τις ΥΓΟΣ που λειτουργούν σε δίκτυο και να ενισχυθεί η διασυνοριακή συνεργασία προκειμένου να δημιουργηθεί μια πραγματική εσωτερική αγορά και να διευκολυνθεί η τυποποίηση·
9. σημειώνει ότι οι ΥΓΟΣ περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας για τις

υπηρεσίες· θεωρεί ότι η οδηγία για τις υπηρεσίες θα εξυπηρετήσει ως οριζόντια ρύθμιση για τις ΥΓΟΣ, συμπληρώνοντας έτσι την υφιστάμενη νομοθεσία που αφορά συγκεκριμένα τον τομέα αυτόν· διαπιστώνει ότι η οδηγία για τις υπηρεσίες παρέχει επαρκείς ορισμούς για τη διάκριση μεταξύ οικονομικών και μη οικονομικών υπηρεσιών·

10. θεωρεί απαραίτητο να υπάρξει καλύτερη αποσαφήνιση του διαχωρισμού μεταξύ των ΥΚΩ και των ΥΓΟΣ, καθώς οι τελευταίες υπόκεινται στους ίδιους κανόνες της εσωτερικής αγοράς με όλες τις υπόλοιπες υπηρεσίες, με μόνη εξαίρεση την εφαρμογή του άρθρου 86 της Συνθήκης· επισημαίνει ότι στο πλαίσιο του άρθρου 86 της Συνθήκης, πρέπει οι ΥΓΟΣ να εξετάζονται σύμφωνα με τα ίδια κριτήρια με όλες τις άλλες υπηρεσίες οικονομικού χαρακτήρα, εκτός των περιπτώσεων στις οποίες η εφαρμογή των εν λόγω κανόνων θα έθετε υπό αμφισβήτηση την παροχή υπηρεσιών·
11. υπογραμμίζει ότι για τους τομείς που εξαιρούνται του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας σχετικά με τις υπηρεσίες, πρέπει να εγκριθεί μια τομεακή προσέγγιση προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι απαιτήσεις και οι ειδικές περιστάσεις των ενεχόμενων τομέων υπό την προοπτική δημιουργίας εσωτερικής αγοράς για τις εν λόγω υπηρεσίες· επισημαίνει ότι πρέπει να ελέγχεται διαρκώς η ισχύουσα τομεακή ρύθμιση·
12. επικροτεί τη νέα ανακοίνωση της Επιτροπής για τις κοινωνικές υπηρεσίες κοινής ωφελείας και τη συστηματική προσέγγιση που χρησιμοποιείται για τον εντοπισμό των ειδικών χαρακτηριστικών των κοινωνικών υπηρεσιών και των υγειονομικών υπηρεσιών·
13. υπενθυμίζει εν προκειμένω ότι η ανακατανομή των καθηκόντων μεταξύ των τοπικών φορέων, λ.χ βάσει νόμων, κανονισμών, συμβάσεων δημοσίου δικαίου ή μέσω της σύστασης ενώσεων για ειδικούς σκοπούς, υπόκειται στο εθνικό δίκαιο που διέπει την οργάνωση του δημοσίου τομέα·

Όσον αφορά τις μη οικονομικές υπηρεσίες κοινής ωφελείας

14. θεωρεί, μετά από τη δέουσα αποτίμηση των διατάξεων της Συνθήκης και της νομολογίας του Δικαστηρίου, ότι δεν υπάρχει νομική βάση για μια οδηγία πλαίσιο σχετικά με τις ΥΚΩ, εάν μια τέτοια οδηγία πλαίσιο είχε ως στόχο τη μη εφαρμογή των διατάξεων της Συνθήκης για ορισμένες συγκεκριμένες υπηρεσίες·
15. τονίζει ότι τα συγκεκριμένα θέματα που αφορούν τις ΥΚΩ δεν επιτρέπουν γενικές λύσεις και, ως εκ τούτου, φαίνεται προτιμότερη μια κατά περίπτωση προσέγγιση, ώστε να αξιολογηθεί τι είναι παραδεκτό όσον αφορά μια κρατική παρέμβαση στο πλαίσιο των διατάξεων της Συνθήκης καθώς δεν φαίνεται δυνατή, από τεχνικής άποψης, η πλήρης κωδικοποίηση της νομολογίας του Δικαστηρίου·
16. υπογραμμίζει τη σημασία ενίσχυσης των ικανοτήτων ελέγχου των κρατών μελών, προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική υλοποίηση των στόχων δημόσιας πολιτικής όπως οι προσιτές τιμές και τα πρότυπα ποιότητας· υπογραμμίζει επίσης ότι οι αρμόδιες δημόσιες αρχές πρέπει να διαθέτουν τα κατάλληλα μέσα και την εμπειρογνωμοσύνη, ούτως ώστε να μπορούν να θέσουν σε εφαρμογή τον ανταγωνισμό και να διασφαλίσουν την προστασία των καταναλωτών·
17. σημειώνει ότι δεν είναι αναγκαίο να δοθεί περαιτέρω νομική ισχύς στην ΕΕ στον τομέα

των ΥΚΩ· ωστόσο, σημειώνει ότι είναι αναγκαίο να αποσαφηνισθεί ο τρόπος κατανομής των αρμοδιοτήτων μεταξύ της ΕΕ και των κρατών μελών, εφόσον ενδέχεται να υπάρξουν στρεβλώσεις της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών μεταξύ των κρατών μελών·

Συμπεράσματα

18. θεωρεί ότι η Συνθήκη και η νομολογία του Δικαστηρίου δίνουν αρκετές δυνατότητες στα κράτη μέλη να εξασφαλίσουν το επιτακτικό γενικό συμφέρον σχετικά με την παροχή ΥΚΩ·
19. ζητά μια διευκρινιστική ανακοίνωση από την Επιτροπή σχετικά με τις συνέπειες της νομολογίας του Δικαστηρίου και να δοθούν οι κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή των κοινοτικών κανόνων στους τομείς των ΥΚΩ και των ΥΓΟΣ στα κράτη μέλη και τις περιφερειακές τοπικές αρχές·
20. επιπλέον, καλεί την Επιτροπή να προβεί σε μια διευκρινιστική ανακοίνωση αναφορικά με την εφαρμογή του δικαίου ανταγωνισμού στον τομέα των ΥΚΩ και των ΥΓΟΣ, κυρίως όσον αφορά τη χρηματοδότηση αυτών των υπηρεσιών·
21. έχει την πεποίθηση ότι η συγκριτική αξιολόγηση των επιδόσεων αποτελεί αποφασιστικό μέσο για τη διατήρηση και την ανάπτυξη ποιοτικών, προσιτών, προσβάσιμων και αποτελεσματικών ΥΚΩ και ότι η συστηματική αξιολόγηση και έλεγχος των αποδόσεων των ΥΚΩ τόσο σε κοινοτικό, όσο και σε εθνικό επίπεδο είναι καθοριστικά στοιχεία και πρέπει να στηρίζονται σε ευρεία και κοινά κριτήρια· ζητεί, συνεπώς, από την Επιτροπή να προτείνει ένα σύστημα συγκριτικής αξιολόγησης των επιδόσεων των ΥΚΩ στο πλαίσιο της διαδικασίας της Λισαβόνας.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Τίτλος	Υπηρεσίες κοινής ωφέλειας			
Αριθμός διαδικασίας	2005/2101(INI)			
Επιτροπή αρμόδια επί της ουσίας	ECON			
Γνωμοδότηση της Ημερομ. αναγγελίας στην ολομέλεια	IMCO 18.5.2006			
Ενισχυμένη συνεργασία - Ημερομηνία αναγγελίας στην ολομέλεια	18.5.2006			
Συντάκτης(κτρια) γνωμοδότησης Ημερομηνία ορισμού	József Szájer 21.2.2006			
Συντάκτης(κτρια) γνωμοδότησης που αντικαταστάθηκε/καν				
Εξέταση στην επιτροπή	31.1.2006	21.3.2006	19.4.2006	3.5.2006
Ημερομηνία έγκρισης	12.6.2006			
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+: 19 -: 15 0: 0			
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Charlotte Cederschiöld, Mia De Vits, Evelyne Gebhardt, Małgorzata Handzlik, Malcolm Harbour, Edit Herczog, Anneli Jäätteenmäki, Pierre Jonckheer, Alexander Lambsdorff, Kurt Lechner, Lasse Lehtinen, Arlene McCarthy, Manuel Medina Ortega, Zita Pleštinská, Zuzana Roithová, Luisa Fernanda Rudi Ubeda, Heide Rühle, Leopold Józef Rutowicz, Andreas Schwab, Eva-Britt Svensson, József Szájer, Marianne Thyssen, Bernadette Vergnaud, Barbara Weiler, Glenis Willmott			
Αναπληρωτής(ές) παρών(όντες) κατά την τελική ψηφοφορία	Ieke van den Burg, Simon Coveney, Benoît Hamon, Joel Hasse Ferreira, Othmar Karas, Anja Weisgerber			
Αναπληρωτής(ές) (άρθρο 178, παρ. 2) παρών(όντες) κατά την τελική ψηφοφορία	Roselyne Bachelot-Narquin, Sharon Bowles, Elisabeth Jeggle, Wolf Klinz			
Παρατηρήσεις (πληροφορίες που διατίθενται σε μία μόνον γλώσσα)				